T014 BD V 192-Q3-P14 Duy Tam Bồ Đề-Phật Sở Hành Tán

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaåm 14: A-DUY-TAM BOÀ-ÑEÀ
Boà-taùt haøng ma roài
Loøng vöõng chaéc an tónh
Caàu chöùng nghóa ñeä nhaát
Vaøo saâu trong dieäu thieàn
Caùc Tam-muoäi töï taïi
Laàn löôït hieän tröôùc maët.
Ñaàu hoâm nhaäp chaùnh ñònh
Nhôù laïi ñôøi quaù khöù
Töø nôi ñaâu teân gì
Maø sinh ñeán nôi naøy
Nhö vaäy traêm, ngaøn, vaïn
Sinh töû ñeàu bieát roõ.
Chòu sinh töû voâ löôïng
Taát caû loaøi chuùng sinh
Ñeàu töøng laø thaân thuoäc
Neân khôûi taâm ñaïi bi.
Taâm ñaïi bi nghó roài
Laïi quaùn chuùng sinh aáy
Luaân hoài trong saùu neûo
Sinh töû khoâng cuøng taän
Luoáng doái khoâng vöõng chaéc
Nhö caây chuoái moäng huyeãn.
Vaøo ngay luùc nöûa ñeâm
Chöùng ñöôïc tònh Thieân nhaõn
Thaáy taát caû chuùng sinh
Nhö xem hình trong kính
Chuùng sinh cheát roài soáng
Sang heøn vaø ngheøo giaøu
Tònh nghieäp, baát tònh nghieäp
Tuøy thoï baùo khoå vui,
Quaùn saùt ngöôøi laøm aùc
Seõ sinh vaøo ñöôøng aùc
Ngöôøi tu taäp nghieäp laønh
Sinh leân coõi trôøi, ngöôøi,
Neáu ngöôøi ñoïa ñòa nguïc

Thoï voâ löôïng thöù khoå
Phaûi uoáng nöôùc ñoàng soâi
Giaùo saét xuyeân thaân theå,
Xoâ vaøo vaïc nöôùc soâi
Neùm vaøo ñoáng löûa ñoû
Baày choù nanh daøi xôi
Chim moû nhoïn moå naõo,
Sôï löûa chaïy vaøo röøng
Laù kieám caét ñöùt thaân
Dao beùn chaët thaân theå
Hoaëc buùa beùn cheùm chaët
Chòu bieát bao ñau khoå
Nghieäp haønh, khoâng cheát ñöôïc.
Thích laøm vieäc baát tònh
Chòu quaû baùo ñau khoå
Vò ñaém trong giaây laùt
Khoå baùo raát laâu daøi
Troàng nhaân khoå cöôøi vui
Maø chòu toäi keâu khoùc.
Caùc chuùng sinh nghieäp aùc
Neáu thaáy töï chòu baùo
Thì khí maïch ñöùt lieàn
Sôï haõi baêng huyeát cheát.
Taïo caùc nghieäp suùc sinh
Caùc nghieäp ñeàu sai khaùc
Cheát ñoïa vaøo suùc sinh
Chòu nhieàu thaân khaùc nhau,
Hoaëc laø thaân da thòt
Loâng, söøng, xöông, ñuoâi, caùnh
Laïi taøn haïi laãn nhau
Thaân thích aên thòt nhau
Vaùc naëng maø mang aùch
Caâu, duøi ñaâm, roi ñaùnh
Bò thöông, chaûy maùu muû
Ñoùi khaùt nhöng khoâng thoaùt,
Xoay vaàn gieát haïi nhau
Khoâng coù söùc töï taïi
Treân ñaát, nöôùc, khoâng trung
Khoâng coù choã troán cheát.

Ngöôøi tham lam keo kieät
Sinh vaøo ñöôøng ngaï quyû
Thaân cao lôùn nhö nuùi
Coå hoïng töïa muõi kim
Löûa ñoùi khaùt buøng leân
Trôû laïi töï ñoát thaân.
Ngöôøi xin tieác khoâng cho
Hoaëc caûn ngöôøi boá thí
Sinh vaøo ngaï quyû kia
Muoán aên chaúng theå ñöôïc
Ñoà thöøa ngöôøi ñoå boû
Muoán aên cuõng bieán maát.
Nhöõng ngöôøi nghe xan tham
Bò khoå baùo nhö theá
Caét thòt boá thí ngöôøi
Nhö vua Thi-tyø kia.
Hoaëc sinh vaøo loaøi ngöôøi
Thaân ôû trong nhaø xí
Chuyeån ñoäng raát khoå cöïc
Ra thai sinh sôï haõi
Thaân meàm chaïm vaät ngoaøi
Nhö ñao kieám caét xeû,
An phaän theo tuùc nghieäp
Khoâng luùc naøo khoâng cheát
Caàn khoå naõo maø sinh soáng
Ñöôïc soáng maõi chòu khoå.
Nhôø phöôùc sinh coõi trôøi
Löûa khaùt aùi ñoát thaân
Luùc phöôùc heát qua ñôøi
Naêm töôùng suy cheát ñeán
Gioáng nhö hoa, caây heùo.
Tieàu tuïy maát aùnh saùng
Quyeán thuoäc ngöôøi coøn maát
Buoàn khoå khoâng löu ñöôïc,
Cung ñieän chôït roãng khoâng
Ngoïc nöõ ñeàu xa lìa
Ngoài naèm treân buïi ñaát
Buoàn khoùc luyeán meán nhau.
Ngöôøi soáng thöôøng ñoïa laïc

Keû cheát buoàn luyeán tieác
Tinh taán tu khoå haïnh
Tham caàu sinh coõi trôøi
Ñaõ coù khoå nhö vaäy
Heøn thay! Gì ñaùng tham!
Ñaïi phöông tieän coù ñöôïc
Khoâng khoûi khoå chia lìa.
Than oâi! Caùc trôøi ngöôøi
Daøi ngaén khoâng khaùc nhau
Nhieàu kieáp tu khoå haïnh
Xa lìa haún aùi duïc
Raèng quyeát ñònh coøn maõi
Maø nay ñeàu ñoïa laïc
Ñòa nguïc chòu caùc khoå!
Suùc sinh taøn saùt nhau
Ngaï quyû ñoùi khaùt ngaët
Laøm ngöôøi nhoïc khao khaùt
Tuy noùi: sinh Thieân vui
Chia lìa khoå lôùn nhaát
Meâ laàm sinh coõi theá
Khoâng moät choã nghæ ngôi!
Than oâi! Bieån sinh töû
Laên loän khoâng cuøng taän
Chuùng sinh maõi chìm ñaém
Troâi daït khoâng choã nöông
“Tònh Thieân nhaõn” nhö theá
Quaùn saùt trong naêm ñöôøng
Luoáng doái khoâng vöõng chaéc
Nhö caây chuoái, chuøm boït!
Vaøo canh ba ñeâm aáy
Nhaäp vaøo chaùnh thoï saâu
Quan saùt caùc theá gian
Luaân chuyeån khoå töï taùnh
Luoân luoân sinh, giaø, cheát
Soá ñoù khoâng haïn löôïng
Tham duïc, si aùm che
Khoâng bieát do ñaâu xuaát.
Suy nghó trong chaùnh nieäm
Sinh töû töø ñaâu khôûi?

Quyeát ñònh bieát giaø, cheát
AÉt do sinh maø ra
Thí nhö ngöôøi coù thaân
Thì theo thaân coù khoå
Laïi xeùt sinh do ñaâu
Thaáy töø caùc nghieäp höõu
Maét trôøi quaùn nghieäp höõu
Chaúng trôøi Töï taïi sinh
Chaúng töï taùnh, chaúng ngaõ
Cuõng khoâng phaûi khoâng nhaân.
Ñoát tre ñeàu ñaõ cheû
Caùc ñoát khaùc khoâng khoù
Ñaõ thaáy nhaân sinh töû
Daàn daàn thaáy chaân thaät
Nghieäp höõu töø thuû sinh
Gioáng nhö löûa theâm cuûi.
Thuû laáy aùi laøm nhaân
Nhö löûa nhoû ñoát nuùi.
Bieát aùi töø thoï sinh
Bieát khoå vui caàu an
Ñoùi khaùt caàu aên uoáng
Thoï sinh aùi cuõng vaäy.
Caùc thoï, xuùc laø nhaân
Caû ba, khoå vui sinh
Ngöôøi gia coâng duøi löûa
Thì ñöôïc löûa maø duøng.
Xuùc töø luïc nhaäp sinh
Vì toái khoâng minh giaùc.
Luïc nhaäp, danh saéc khôûi
Nhö maàm naûy laù caønh.
Danh saéc töø thöùc sinh
Nhö öôm maàm, laù sinh.
Thöùc laïi töø danh saéc
Xoay vaàn khoâng coøn thöøa.
Duyeân thöùc sinh danh saéc
Duyeân danh saéc sinh thöùc
Nhö ngöôøi, thuyeàn tieán leân
Ñaát, nöôùc laïi lieàn nhau.
Nhö thöùc sinh danh saéc

Danh saéc sinh caùc caên
Caùc caên sinh ra xuùc
Xuùc laïi sinh ra thoï
Thoï sinh ra aùi duïc
AÙi duïc sinh ra thuû
Thuû sinh ra nghieäp höõu
Höõu thì sinh ra sinh
Sinh sinh ra giaø, cheát
Luaân hoài maõi khoâng cuøng.
Nhaân duyeân chuùng sinh khôûi
Chaùnh Giaùc ñeàu giaùc tri
Chaùnh Giaùc ñaõ chöùng ngoä
Sinh heát, giaø cheát döùt
Höõu dieät thì sinh dieät
Thuû dieät thì höõu dieät
AÙi dieät thì thuû dieät
Thoï dieät thì aùi dieät
Xuùc dieät thì thoï dieät
Luïc nhaäp dieät, xuùc dieät
Taát caû nhaäp dieät heát
Bôûi do danh saéc dieät
Thöùc dieät, danh saéc dieät
Haønh dieät thì thöùc dieät
Si dieät thì haønh dieät
Ñaïi tieân thaønh Chaùnh giaùc.
Thaønh Chaùnh giaùc nhö theá
Phaät höng thònh theá gian
Taùm chaùnh: Chaùnh kieán thaûy
Ñöôøng baèng phaúng thaûn nhieân
Roát raùo voâ ngaõ sôû
Nhö cuûi heát löûa taét
Vieäc phaûi laøm ñaõ laøm
Ñaõ thaønh ñaïo Chaùnh giaùc
Roát raùo nghóa ñeä nhaát
Vaøo nhaø baäc Ñaïi tieân.
Toái heát, töôùng saùng sinh
Ñoäng, tónh ñeàu vaéng laëng
Chöùng ñöôïc voâ taän phaùp
Nhaát thieát trí saùng ngôøi.

Ñaïi tieân ñöùc thuaàn haäu
Rung chuyeån khaép maët ñaát
Vuõ truï ñeàu saùng rôõ
Thaàn, Roàng, Trôøi nhoùm hoïp
Treân khoâng taáu nhaïc trôøi
Ñeå cuùng döôøng chaùnh phaùp.
Gioù maùt nheø nheï thoåi
Maây trôøi röôùi möa thôm
Hoa maàu nôû traùi luùc
Traùi ngoït chín tröôùc muøa
Caùc hoa baùu coõi trôøi
Nhö Ñaïi Maïn-ñaø-la
Töø treân khoâng rôi khaép
Cuùng döôøng Ñaáng Thích-ca.
Caùc chuùng sinh dò loaïi
Loøng laønh ñeán vôùi nhau
Sôï haõi ñeàu döùt heát
Khoâng coøn taâm saân maïn.
Taát caû caùc theá gian
Ñeàu nhö baäc laäu taän
Chö Thieân öa giaûi thoaùt
Ñöôøng aùc ñöôïc taïm an
Phieàn naõo taïm ngöng ñoïng
Traêng tueä daàn theâm saùng.
Vò tieân doøng Cam Giaù
Coù nhöõng ngöôøi sinh Thieân
Thaáy Ñöùc Phaät ra ñôøi
Vui möøng ñaày khaép thaân
Lieàn töø cung ñieän trôøi
Möa hoa xuoáng cuùng döôøng.
Caùc Trôøi, Thaàn, Quyû, Roàng
Cuøng khen coâng ñöùc Phaät.
Ngöôøi ñôøi thaáy cuùng döôøng
Vaø nghe tieáng khen ngôïi
Taát caû ñeàu vui theo
Hôùn hôû khoâng keàm ñöôïc
Chæ coù Ma thieân vöông
Trong taâm raát lo buoàn.
Phaät trong baûy ngaøy aáy

Thieàn tö taâm thanh tònh
Quaùn saùt caây Boà-ñeà
Chaêm chuù khoâng chôùp maét:
“Ta nöông töïa choã naøy
Ñöôïc toaïi taâm nguyeän xöa
An truï phaùp voâ ngaõ
Maét Phaät nhìn chuùng sinh
Phaùt taâm raát thöông xoùt
Muoán hoï ñöôïc thanh tònh
Tham, saân, si, taø kieán
Troâi chìm maát baûn taâm
Giaûi thoaùt raát nhieäm saâu
Nhôø ñaâu giaûng noùi ñöôïc?
Neáu lìa phöông tieän caàn
An truï trong im laëng
Nhôù laïi baûn theä nguyeän
Laïi sinh taâm noùi phaùp
Quaùn saùt caùc chuùng sinh
Ai phieàn naõo taêng giaûm?”
Phaïm thieân bieát Phaät nghó
Neân thænh Ngaøi chuyeån phaùp
Phaùt aùnh saùng Phaïm khaép
Vì ñoä chuùng sinh khoå
Ñeán thaáy Ñaáng Maâu-ni
Töôùng ñaïi nhaân noùi phaùp
Nghóa maàu ñeàu hieän roõ
An truï trong thaät trí
Lìa loãi gaây khoù deã
Khoâng coù taâm doái luoáng
Taâm cung kính vui möøng
Chaép tay khuyeân môøi raèng:
“Nhôø phöôùc gì theá gian
Gaëp ñöôïc Ñaáng Ñaïi Bi?
Taát caû loaøi chuùng sinh
Taâm caën baõ nhô ueá
Hoaëc phieàn naõo naëng neà
Hoaëc phieàn naõo nhoû nhieäm
Theá Toân ñaõ hoùa ñoä
Bieån khoå lôùn sinh töû

Nguyeän seõ cöùu giuùp hoï
Caùc chuùng sinh chìm ñaém.
Nhö nghóa só ôû ñôøi
Ñöôïc lôïi ñoàng chuùng sinh
Theá Toân ñöôïc phaùp lôïi
Neân cöùu giuùp chuùng sinh
Con ngöôøi thöôøng töï lôïi
Ta, ngöôøi theâm lôïi, naïn
Xin ruû loøng Töø bi
Vì naïn trong caùc naïn.”
Khuyeân môøi nhö theá roài
Giaõ töø trôû veà trôøi
Phaät do Phaïm thieân thænh
Vôùi taâm vui chí thaønh
Nuoâi lôùn taâm ñaïi bi
YÙ noùi phaùp taêng theâm,
Nghó seõ ñi khaát thöïc
Boán vua trôøi daâng baùt
Nhö Lai vì phaùp neân
Nhaän boán hôïp thaønh moät
Baáy giôø coù ngöôøi buoân
Ñöôïc Thieân thaàn maùch raèng:
“Ñaáng Ñaïi Tieân Maâu-ni
ÔÛ trong khu röøng kia
Ruoäng phöôùc toát theá gian
Ngöôøi neân ñeán cuùng döôøng”.
Nghe noùi raát vui möøng
Daâng cuùng böõa côm ñaàu.
Duøng xong, Phaät laïi nghó:
“Khai phaùp cho ai tröôùc?
Chæ coù A-la-lam
Vaø Uaát-ñaàu-la-ma
Coù theå thoï chaùnh phaùp
Nhöng nay ñaõ qua ñôøi
Coøn naêm Tyø-kheo thoâi
Neân nghe phaùp ñaàu tieân.”
Muoán noùi phaùp vaéng laëng
Nhö aùnh naéng xua toái
Lieàn ñeán Ba-la-naïi

Choã ôû vò Tieân xöa
Khoan thai böôùc sö töû
Bình thaûn maét ngöu vöông
Vì ñoä chuùng sinh neân
Thaønh Ca-thi thaúng ñeán
Vua thuù böôùc thanh thaûn
Ngoaùi nhìn röøng Boà-ñeà.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.